

JAUTĀJUMI KOMISĀRA AMATA KANDIDĀTEI**Roksanai MINZATU****Priekšsēdētājas izpildvietniece. Cilvēki, prasmes un sagatavotība****1. Vispārīgā kompetence, apņemšanās darboties Eiropas labā un neatkarība**

Kādi jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie kļūšanai par komisāri un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi jūsu potenciālās atbildības jomā? Kāds būs jūsu pienesums Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā? Kā jūs veicināsiet un īstenosiet dzimumu jautājuma integrēšanu visās jomās, kas ietilpst jūsu portfeli? Kā jūs integrēsiet jauniešus savas atbildības jomās?

Kādas garantijas varat dot Parlamentam, ka darbosieties neatkarīgi; kā nodrošināsiet, ka neviens no darbībām, ko esat veikusi, veicat vai veiksiet, nemitīs ne mazāko ēnu pār jūsu darbību Komisijā?

Mūsu vēsturiski unikālās Eiropas Savienības apsolījums ir miers un labklājība, kuras pamatā ir spēcīgs konkurētspējās un Eiropas sociālā modeļa apvienojums. Mums ir pienākums pildīt šo solījumu.

Esmu dzimusi Rumānijā drūmākajā komunistiskās diktatūras laikmetā. Manā dzimtajā pilsētā Brašovā pirmie drosmīgie publiskie saucieni pēc brīvības un sociālā taisnīguma izskanēja 1987. gada 15. novembrī. Lai gan šo sacelšanos komunistiskais režīms ātri apspieda, šī cerības dzirksts no jauna iedegās 1989. gada decembrī līdz ar Rumānijas revolūciju un deva manai valstij jaunu virzienu, kurā ES bija gan solījums, gan sapnis. Cilvēku uzpurēšanās, cīnoties par vērtībām un tiesībām, kas ir Eiropas Savienības neatņemama sastāvdaļa, proti, par cilvēka cieņu, demokrātiju, brīvību, taisnīgumu, tiesiskumu, vienmēr ir bijis ceļrādītājs un iedvesmas avots man un manai paaudzei, kas pilnā mērā izjutusi mūsu politiskā likteņa krustceļus. Gandrīz pusgadsimta laikā Rumānija un ES ir daudz paveikušas, un es būtu pagodināta turpmākajā ceļā doties kopā.

Man ir vairāk nekā divdesmit gadu ilga profesionālā pieredze Eiropas lietās. Esmu strādājusi dažādos līmeņos: reģiona padomē, valsts parlamentā, valsts pārvaldē un Eiropas Parlamentā. Tādējādi esmu guvusi padziļinātu ieskatu par ES potenciālu un to, kas mums jādara, lai to īstenotu. Būdam ministre vai valsts sekretāre, es koordinēju Rumānijā īstenojamās Eiropas Sociālā fonda programmas, īstenojot politiku un reformas, piemēram, Rumānijas publiskā iepirkuma sistēmisku reformu, vai tiesību aktus un ieguldījumus, kas palīdzētu vistrūcīgākajām personām, personām ar invaliditāti, integrētu šādas personas darba tirgū un uzlabotu dzīvi visiem. Es pārstāvēju savu valsti Padomē. Vienmēr esmu pildījusi savus pienākumus ar aizrautību, mērķtiecību, atbildību un empātiju, gādājot par to, lai politika kalpo cilvēku labā. Ja tikšu apstiprināta šajā amatā, kā priekšsēdētājas izpildvietniece apņemos ar tādu pašu aizrautību un mērķtiecību īstenot politikas pamatnostādnes gan attiecībā uz manā atbildības jomā ietilpstošajiem konkrētajiem pienākumiem, gan ņemot vērā manus plašākos priekšsēdētājas izpildvietnieces koordinācijas pienākumus.

Kā priekšsēdētājas izpildvietnieces amata kandidātei jautājumos par cilvēkiem, prasmēm un sagatavotību, jutos privilēģēta, ka manas politiskās darbības centrā ir "cilvēki", viņu tiesības un iespējas. Pamatojoties uz jaunievēlētās priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas pilnvarojuma vēstuli, es plānoju sadarboties ar kolēģijas kolēģiem, lai īstenotu vērienīgu programmu. Mums ir vajadzīga spēcīga sociālā Eiropa, kas ar tiesību aktiem, investīcijām un politikas koordinēšanu cīnās pret nabadzību, veicina labklājību un nodrošina taisnīgumu. Mēs nevaram atļauties atstāt novārtā savus bērņus, kuri veidos labāku Eiropu un izmantos tās priekšrocības, vai pieņemt to, ka mūsu sabiedrībā tiek atstumti nelabvēlīgākā situācijā esoši cilvēki. Eiropas sociālo tiesību pilārs arī turpmāk virzīs mūsu darbības, kuru mērķis ir stiprināt sociālo Eiropu. 2025. gadā plānoju nākt klajā ar jaunu rīcības plānu, kura pamatā būs atjaunots dialogs un sadarbība ar ES iestādēm, dalībvalstīm un sociālajiem partneriem. Lai šo dialogu virzītu uz priekšu un panāktu stingrāku, uz rīcību balstītu apņemšanos, es apmeklēšu ikvienu dalībvalsti. Mans mērķis ir noslēgt jaunu Sociālā dialoga paktu, kas, pateicoties nozīmīgāko sabiedrības dalībnieku ieguldījumam, dos jaunu enerģiju efektīvākai Eiropas politikai.

Konkurētspējas un produktivitātes palielināšanai ir jāiet roku rokā ar iespēju nodrošināšanu cilvēkiem. Šī papildinošā pieeja ir spēcīga sociālā modeļa pamats. Ilgtspējīgas konkurētspējas modelis var pastāvēt tikai ar sociālajām tiesībām un pienācīgu atalgojumu. Prasmju savienība, tīras rūpniecības plāns un Eiropas sociālo tiesību pīlārs ir būtiski nākotnes pamatelementi.

Darbspēka trūkuma novēršanai ir vajadzīga divējāda pieeja, kuras pamatā ir prasmju nodrošināšana un pārnēsāmība. Varu pārliecināties apgalvot, ka prasmes ir sociālas tiesības, saskaņā ar kurām izglītība un apmācība ikvienam sākas no bērnības un turpinās visu darba mūžu, sniedzot iespējas pilnvērtīgai dzīvei, kā arī sociālajai un ekonomiskajai noturībai. Lai nodrošinātu vēl vairāk prasmju, ir ļoti svarīgi ar ES atbalstu veikt investīcijas cilvēkos, kā arī sadarboties ar privāto sektoru. Turklāt ir vajadzīgi arī pasākumi, kas nodrošinātu prasmju pārnēsāmību. Nevilcinoties strādāšu pie vērienīga tiesiskā regulējuma, kas veicinātu savstarpēju atzīšanu un vajadzīgo virzību citās notiekošajās sarunās un darba tirgus tiesību aktu īstenošanā.

Nākamā Komisija būs investīciju Komisija. Tās būs arī investīcijas cilvēkos. Īpašu uzmanību veltīšu Eiropas Sociālā fonda, "Erasmus+" un Sociālā klimata fonda izmantošanai, lai sasniegtu Eiropas sociālo tiesību pīlāra mērķus, nodrošinātu taisnīgu pārkārtošanos un uzlabotu prasmes un konkurētspēju. Lai to panāktu, ir būtiski stiprināt saikni starp investīcijām un reformām, un abi šie virzieni būtu jāsavieno ar ES mērķiem un prioritātēm, lai pievērstos jomām, kurās ES rīcība ir visvairāk vajadzīga.

Īpaši svarīgi ir nākamās Komisijas vispārējie centieni aizsargāt demokrātiju un stiprināt tiesiskumu. Izglītības rezultātu uzlabošana, līdztiesības un sociālo tiesību veicināšana sniedz būtisku ieguldījumu demokrātiskās noturības veidošanā un atbalsta tiesiskumu laikā, kad mēs saskaramies ar autoritāriem draudiem un ārēju iejaukšanos.

Es arī virzīšu darbu nolūkā veicināt integrētu sagatavotības kultūru, palīdzot cilvēkiem un visai sabiedrībai pielāgoties nākotnes izaicinājumiem un sagatavoties efektīvai un savlaicīgai reaģēšanai uz jauniem apdraudējumiem, ar kuriem mēs varētu saskarties.

Būdamā spēcīga sieviešu tiesību atbalstītāja, lepojos, ka esmu Eiropas iestāžu vadības komandā, un jūtu īpašu pienākumu cīnīties par dzimumu līdztiesību, kas ir viena no galvenajām vērtībām un demokrātiskas dzīves un labākas ekonomikas veicinātāja. Apņemos ar savu darbību parādīt, ka Savienība var augt un kļūt spēcīgāka, pateicoties līdztiesībai un solidaritātei. Visās savās iniciatīvās es tieksos cīnīties par pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un veicināt dzimumu līdztiesību. Šajos centienos es cieši sadarbošos ar līdztiesības komisāru(-i), kā arī ar visu komisāru kolēģiju. Lai sasniegtu Eiropas sociālo tiesību pīlāra 2030. gada sociālos pamatmērķus, mans mērķis ir samazināt dzimumu nodarbinātības atšķirību uz pusi salīdzinājumā ar 2019. gadu, īstenot jaunās Barselonas mērķrādītājus attiecībā uz pirmsskolas izglītību un aprūpi un stiprināt darba un privātās dzīves līdzsvaru, arī strādājot tāldarbā.

Ir arī pienācis laiks ES nostiprināt jaunās paaudzes uzticēšanos. Ar nepacietību gaidu ikgadējos Jaunatnes politikas dialogus, kurus plānoju rīkot pirmajās 100 manu pilnvaru dienās. Ir vajadzīgi elastīgi formāti, lai iesaistītu jauniešus ne tikai šajā ikgadējā politikas dialogā, bet arī konkrētos svarīgos jautājumos, piemērojot pārbaudi par ietekmi uz jauniešiem visām manā atbildības jomā esošajām iniciatīvām. Es sadarbošos ar pārējiem kolēģijas locekļiem, lai nodrošinātu jaunatnes aspekta integrēšanas īstenošanu.

Ja tikšu apstiprināta priekšsēdētājas izpildvietnieces amatā, apņemos pildīt savus pienākumus pilnīgi neatkarīgi, ievērojot visaugstākos ētikas standartus, un darboties Savienības vispārējās interesēs. Es ievērošu Komisijas locekļu rīcības kodeksu, izvairoties no situācijām, kas apšaubā manu neatkarību un godprātību, un informējot Komisijas priekšsēdētāju par iespējamiem interešu konfliktiem. Nelūgšu un nepieņemšu nevienas valdības vai citas iestādes, biroja vai struktūras norādījumus. Pat pēc pienākumu pildīšanas beigām es apņemos nodrošināt informācijas konfidencialitāti un ievērot noteikumus par iecelšanu amatā un priekšrocībām. Es apņemos ievērot pārredzamības pienākumus un tikties tikai ar tām organizācijām vai pašnodarbinātām personām, kas ir reģistrētas Pārredzamības reģistrā.

2. Portfelī iekļauto jautājumu pārvaldība un sadarbība ar Eiropas Parlamentu

Vai varat apņemties, ka pienācīgi informēsiet Parlamentu par savu darbību un jums pakļauto dienestu darbu? Kā jūs izprotat to, ka jūsu darbība ir pakļauta Parlamenta pārraudzībai?

Ko savā pilnvaru termiņā gatavojaties darīt, lai sadarbotos ar Parlamentu, uzstātos tajā (gan komiteju līmenī, gan plenārsēdēs), nodrošinātu pārredzamību un sadarbību, kā arī panāktu, ka Parlamenta nostājas un aicinājumi

uzsākt leģislatīvas iniciatīvas tiek ņemti vērā? Vai saistībā ar uzsāktajām iniciatīvām vai procesā esošajām procedūrām varēsiet savlaicīgi iesniegt Parlamentam dokumentus un informāciju, lai tas būtu tādās pašās pozīcijās kā Padome?

Mēs nevaram ne sniegt rezultātus saviem iedzīvotājiem, ne pilnībā ņemt vērā viņu vajadzības un vēlmes, ja neapņemamies veidot konsekventu dialogu un būt gataviem strādāt ciešā sadarbībā ar viņu tiešajiem pārstāvjiem — jums, Parlamenta deputātiem. Kopā mēs – Komisija un Parlaments – veidojam spēcīgāku Savienību. Savas politiskās karjeras laikā esmu darbojusies kā vietēja, valsts un Eiropas līmeņa vēlētā amatpersona. Esmu piedalījusies parlamentārā sadarbībā, iestāžu dialogos un politisku sinerģiju veidošanā. Būdam ministre, es proaktīvi veicināju godīgu un pragmatisku dialogu ar savas valsts parlamentu. Tas bija princips, no kura es vadījos, arī pildot oficiālos pienākumus.

Ja tikšu apstiprināta priekšsēdētājas izpildvietnieces amatā, apņemos uzņemties politisku atbildību pret Parlamentu par darbībām, kas ir manā atbildības jomā, neskarot koleģialitātes principu. Apņemos veidot īpašas attiecības starp Eiropas Parlamentu un Komisiju un nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret Eiropas Parlamentu un Padomi, daloties ar informāciju ar iestādēm, kā noteikts 2010. gada pamatnolīgumā starp Eiropas Parlamentu un Komisiju. .

Sadarbība ar Eiropas Parlamentu man ir īpaši svarīga, un es palīdzēšu stiprināt attiecības starp Komisiju un Parlamentu gan kolēģijas līmenī, gan manās atbildības jomās. Apņemos pienācīgi informēt Parlamentu par savu darbību un man pakļauto dienestu darbu. Vēlos strādāt kopā ar Parlamentu, lai īstenotu mūsu Eiropas projektu un veidotu dialogu ar iedzīvotājiem: kopīgi centieni pievērst lielāku uzmanību tam, kā mūsu politika un tiesību akti tiek īstenoti praksē valstu līmenī, var parādīt, ko mēs darām, lai iedzīvotājiem un uzņēmumiem nodrošinātu ES sniegtās priekšrocības.

Pārredzamībai ir izšķiroša nozīme pareizu lēmumu pieņemšanā. Uzskatu, ka regulāra klātbūtne galvenajās komitejās, ar kurām es strādāšu, iedvesmos uzticēšanās, pārredzamības un koleģialitātes kultūru, kas ir kritiski svarīga mūsu kopīgajam darbam, lai sadarbotos ar Parlamentu visos politikas veidošanas procesa posmos. Lai piedalītos plenārsēdes debatēs, komiteju sanāksmēs un dialogos, es organizēšu strukturētus dialogus ar attiecīgajām parlamentārajām komitejām nolūkā iezīmēt turpmāko virzību saistībā ar rezolūcijām, ko Parlaments pieņēmis saskaņā ar LESD 225. pantu un kurās aicināts iesniegt tiesību aktu priekšlikumus.

Uzskatu, ka parlamentārā kontrole un parlamentārā iniciatīva ir jābalsta uz dialogu ar Komisiju. Paturot prātā koleģialitātes un vienlīdzības principus, uzskatu, ka priekšsēdētājas izpildvietniekiem ir īpaša atbildība par dialogu ar Parlamentu.

Mans mērķis ir veidot attiecības, kuru pamatā ir atklātība, pārredzamība, savstarpēja uzticēšanās, efektivitāte, pastāvīgs dialogs, regulāra ziņošana un informācijas apmaiņa. Tas ir vajadzīgs, lai Parlaments varētu efektīvi īstenot demokrātisko pārraudzību, kā arī lai panāktu vienprātību par politikas pasākumiem. Es gādāšu par pārredzamību un informācijas apmaiņas plūsmu ar Parlamentu, jo īpaši pirms nozīmīgiem notikumiem un starptautisko sarunu svarīgākajos posmos. Kā priekšsēdētājas izpildvietniecei man ir īpašs pienākums piedalīties plenārsēdēs un komiteju debatēs. Es piedalīšos divpusējās sanāksmēs un būšu tiešā saziņā ar Eiropas Parlamenta deputātiem.

Es apņemos cieši sadarboties ar Eiropas Parlamentu, pamatojoties uz 2016. gada Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu un 2010. gada pamatnolīgumu, un kopā ar kolēģijas locekļiem strādāt pie pamatnolīguma pārskatīšanas, lai stiprinātu kopīgu politisko atbildību, dialogu, informācijas plūsmu un pārredzamību.

Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas uzdotie jautājumi

3. Parlaments pauž bažas par sociālās un nodarbinātības politikas sadrumstalotību un tās iekļaušanu daudzos komisāra amata kandidātu portfeļos, kā arī par to, ka priekšsēdētājas izpildvietnieces amata kandidātes Roksanas Minzatu amata nosaukumā trūkst sociālās un nodarbinātības dimensijas. Kā priekšsēdētājas vietnieka amata kandidāte plāno nodrošināt, lai šī sadrumstalotība neapdraudētu Eiropas sociālo tiesību pilāra principu īstenošanu? Kā jūs sadarbosies ar citiem komisāriem, lai sasniegtu šos mērķus? Vai jūs arī piekristu mainīt sava amata nosaukumu uz “priekšsēdētājas izpildvietniece kvalitatīvu darbvietu, sociālo tiesību, prasmju un izglītības jautājumos” un veikt nepieciešamos pasākumus, lai konsolidētu sociālo un nodarbinātības politiku un nodrošinātu efektīvas struktūras un pārraudzību?

Es uzskatu, ka tas ir liels solis virzienā uz sociālu Eiropu, ja Komisāru kolēģijā ir priekšsēdētājas izpildvietnieks jautājumos par cilvēkiem, prasmēm un sagatavotību, kura atbildības jomā ir prasmes un izglītība, kvalitatīvas

darbvietas un sociālās tiesības. Esmu lepna un pagodināta, ka man tiks uzticēta šī atbildības joma, ja mani apstiprinās šajā amatā. Ja mani apstiprinās priekšsēdētājas izpildvietnieces amatā, es atbalstīšu mūsu sociālo un darba tirgus mērķu integrāciju visā Komisijas darbā. Tas ir būtiski, lai veidotu konkurētspējīgu sociālo tirgus ekonomiku, kas nodrošinās mūsu labklājību. Turklāt šie aspekti ir svarīgi demokrātijai un sabiedrības veselībai, īstenojot zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Ceļā uz arvien spēcīgāku sociālo Eiropu Eiropas sociālo tiesību pīlārs ir mūsu ceļrādītājs spēcīgai nodarbinātības un sociālajai politikai Eiropas Savienībā. Pirmajā rīcības plānā iekļautās iniciatīvas bija daudzu un dažādu portfeļu un dienestu pārziņā; nodarbinātības, prasmju un sociālā politika ir nozīmīga dažādās politikas jomās un obligāti nepieciešama, lai pilnībā izmantotu visu potenciālu. Es gādāšu par to, lai Eiropas sociālo tiesību pīlāra mērķi tiktu atspoguļoti visās politikas jomās.

Ja mani apstiprinās, es nodrošināšu vērīgu jaunu rīcības plānu Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanai, kā paziņots politikas pamatnostādņēs. Sociālās Eiropas stiprināšana un pīlāra principu īstenošana cilvēku dzīvē nav maznozīmīgs uzdevums. Es strādāšu kopā ar pārējiem priekšsēdētājas izpildvietniekiem un komisāriem, kuru darbu man ir uzticēts vadīt, taču, lai sekmīgi īstenotu vērīgu rīcības plānu, būs vajadzīga sadarbība ar visu kolēģiju – mājokļu jautājumos ar enerģētikas un mājokļu komisāru(-i), līdztiesības jomā ar līdztiesības komisāru(-i), līdzekļu jautājumos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) kohēzijas un reformu jautājumos un ar budžeta komisāru(-i), ekonomikas politikas koordinācijas un Eiropas pusgada jomā ar ekonomikas un produktivitātes komisāru(-i), rūpniecības un iekšējā tirgus jautājumos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) labklājības un rūpniecības stratēģijas jautājumos un taisnīgas klimatiskās pārkārtošanās jomā ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos un klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i). Pīlārs ir jāīsteno uz vietas un to nedrīkst atlikt. Es izmantošu visas pieejamās iespējas, lai sadarbotos ne tikai ar Eiropas Parlamentu, bet arī ar dalībvalstīm un sociālajiem partneriem, un par prioritāti izvirzīšu saistību īstenošanu attiecībā uz pamattiesībām, prasmēm, nodarbinātību un nabadzības novēršanu saskaņā ar visiem 20 principiem.

Saprotu, kāpēc priekšroka tiek dota citādam mana amata nosaukuma formulējumam. Taču es esmu ļoti gandarīta par atbildības jomu, kur galvenā prioritāte ir cilvēki. Tā ir Eiropas projekta būtība: mūsu galvenais mērķis ir kalpot ES iedzīvotājiem, ņemot vērā viņu atšķirīgo valstspiederību, apstākļus un perspektīvas, un strādāt viņu interesēs. Ikvienam ir savs potenciāls un savas vajadzības — tas ir mūsu veicamā darba pamatā. Neatkarīgi no mana amata nosaukuma mana apņēmība ir nepārprotama – strādāt kvalitatīvu darbvieta, sociālo tiesību, prasmju un izglītības jomā, kā arī kopumā Eiropas iedzīvotāju labā. Ja mani apstiprinās priekšsēdētājas izpildvietnieces amatā, es izmantošu visus pieejamos instrumentus, lai šajā pilnvaru laikā sasniegtu vērīgos sociālos mērķus.

4. Saistībā ar Lailpas deklarāciju, kuras likumdošanas iniciatīvas jūs apņematies ierosināt jaunajā rīcības plānā par Eiropas sociālo tiesību pīlāru, piemēram, digitalizācija darbā, mājokļi un darba koplīguma slēgšanas sarunas, lai sasniegtu 2030. gadam nospraustos mērķrādītājus? Kādus konkrētus pasākumus un darbības jūs ierosināsiet, lai novērstu kritisko prasmju un darbaspēka trūkumu Eiropas darba tirgos un radītu labas iespējas visos Eiropas reģionos? Kā jūs nodrošināsiet, ka visi darba ņēmēji, jo īpaši mazkvalificēti darba ņēmēji, var gūt labumu no prasmju savienības un izmantot tiesības uz apmācību un ka visiem ir vienlīdzīga piekļuve prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas programmām, jo īpaši ņemot vērā zaļo un digitālo pārkārtošanos?

Kādus konkrētus pasākumus un darbības jūs ierosināsiet, lai atvieglotu darbaspēka mobilitāti, nodrošinātu spēcīgu un darboties spējīgu Eiropas Darba iestādi un turpinātu modernizēt, vienkāršot un digitalizēt sociālā nodrošinājuma koordināciju, kā norādīts jūsu pilnvarojuma vēstulē?

Turklāt kādas jaunas un pārskatītas bīstamo vielu arodespozīcijas robežvērtības jūs plānojat ierosināt ES darba aizsardzības tiesību aktos, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem?

Eiropas sociālo tiesību pīlārs ir pareizais ceļrādītājs, kas virzīs mūsu neatlaidīgos centienus izveidot sociāli taisnīgu un ilgtspējīgu Eiropu. Mūsu sociālie standarti ir svarīga sociālās tirgus ekonomikas modeļa dimensija un būtisks konkurētspējas elements ilgtermiņā. Ja mani apstiprinās, 2025. gadā es nāksu klajā ar jaunu rīcības plānu Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanai, lai stiprinātu pašreizējo politiku un ieviestu jaunas iniciatīvas. Es vēlos pastiprināt dinamiku, lai sasniegtu vismaz 2030. gada ES pamatmērķus attiecībā uz nodarbinātību (78 % nodarbinātības līmenis, vismaz uz pusi samazinot dzimumu nodarbinātības atšķirību), prasmēm (vismaz 60 % eiropiešu katru gadu piedalās apmācībā un nodrošināta piekļūstamība digitālo pamatprasmju apguvei vismaz 80 % cilvēku vecumā no 16 līdz 74 gadiem) un nabadzības samazināšanu (vismaz par 15 miljoniem (salīdzinājumā ar 2019. gada rādītājiem) samazināt nabadzībā vai sociālajā atstumtībā dzīvojošo cilvēku skaitu, kuru vidū ir 5 miljoni

bērnu). Taču vēlos arī pamatīgāk izskatīt, kā mēs varam nodrošināt ne tikai nodarbinātību, bet arī kvalitatīvas darbvietas. Rīcības plānā tiks ietverti leģislatīvi un neleģislatīvi pasākumi, kas palīdzēs sasniegt sociālos mērķus.

Es vēlos, lai Kvalitatīvas nodarbinātības ceļvedis būtu mūsu jaunā paradigma, kas ļaus mums pilnībā izmantot iespējas, ko jaunās tehnoloģijas un digitālās ekosistēmas sniedz inovācijai, produktivitātes palielināšanai un konkurētspējai. Es turpināšu darbu saistībā ar tiesībām būt bezausētē un strādāt attālināti, atspoguļojot mūsu apņēmību ievērot darba ņēmēju tiesības digitālajā laikmetā. Tiesībām tiešsaistē vajadzētu būt tādām pašām kā tiesībām bezausētē. Mēs arī turpināsim vākt pierādījumus jaunai algoritmiskās pārvaldības iniciatīvai, iekļaujot darba pasaulē principu “kontrolē cilvēks”. Es pilnībā atbalstīšu sociālā dialoga un darba koplīguma slēgšanas sarunu stiprināšanu, pamatojoties uz Minimālās algas direktīvu un Padomes 2023. gada ieteikumu par sociālo dialogu. Vispirms, sadarbojoties ar Eiropas arodbiedrībām un darba devējiem, 2025. gada sākumā es ierosināšu jaunu Eiropas sociālā dialoga paktu. Darba koplīguma slēgšanas sarunas un sociālais dialogs faktiski ir būtisks elements, kas palīdzēs elastīgi un iekļaujoši pielāgoties gaidāmajām Eiropas darba tirgu problēmām, kuras saistītas ar trim pārkārtošanās virzieniem: zaļo, digitālo un demogrāfisko pārkārtošanos. Darba ņēmēju un viņu pārstāvju tiesības uz informāciju, uzklauzīšanu un līdzdalību ir ļoti svarīgas, lai viņi varētu aktīvi piedalīties digitālās un zaļās pārkārtošanās prognozēšanā un pārvaldībā.

Mājokļu jomā es atbalstīšu darbu, ko veiks enerģētikas un mājokļu komisārs(-e), virzot Eiropas Cenās ziņā pieejamu mājokļu plānu, un parūpēšos, lai šis plāns ietvertu stabilu sociālo komponentu, kas atbilst visneaizsargātāko iedzīvotāju, tostarp bezpajumtnieku, vajadzībām, kam optimāla pieeja ir princips “mājoklis pirmajā vietā”.

Lai novērstu darbaspēka un prasmju trūkumu, Komisija jau ir nākusi klajā ar dažādām svarīgām iniciatīvām, it īpaši rīcības plānu darbaspēka un prasmju trūkuma novēršanai, kurā akcentēta reģionu īpašā situācija. Eiropas sociālo tiesību pilāra rīcības plānā ir uzsvērts, ka pienācīgi darba apstākļi ir būtiski, lai piesaistītu un noturētu darba ņēmējus, savukārt spēcīgām koplīguma sarunām, pienācīgam un taisnīgam atalgojumam, kas atbalsta iekļaujošu izaugsmi un novērš nodarbinātu personu nabadzību, ir svarīga nozīme darbaspēka trūkuma novēršanā ES. To sapratām pandēmijas krīzes laikā, jo īpaši attiecībā uz aprūpes nozari. Tādēļ strādāšu pie tā, lai izveidotu saskaņotu satvaru ilgtermiņa aprūpes darbaspēka problēmu risināšanai, kas ne tikai atvieglotu prasmju un kvalifikāciju atzīšanu, bet arī uzlabotu darba apstākļus.

Mūsu pieejas pamatā būs prasmju savienības izveide: tā palīdzēs novērst darbaspēka un prasmju trūkumu un atraisīt cilvēku potenciālu. Bez prasmēm neiztikt, lai individuāli un kolektīvi varētu risināt pārmaiņu radītās problēmas un padarītu zaļo un digitālo pārkārtošanos arī par sociāli taisnīgu pārkārtošanos. Prasmes ir sociālas tiesības – tiesības, kurām jābūt ikvienam cilvēkam no bērnības līdz vecumdienām. Mērķis būs panākt, lai ikviens saņemtu izglītību un apmācību, kas vajadzīga visos darba dzīves posmos, lai varētu dinamiski pielāgoties mūsdienu pasaulē, un pēc tam nodrošināt, ka šīs prasmes var izmantot visā ES darba tirgū, vienlaikus apmierinot to cilvēku vēlmes, kuriem prasmes jau ir, un darba devēju vajadzības. Es sagatavošu vērienīgu prasmju pārnēsāmības iniciatīvu, kas nodrošinās, ka prasmes ir aprītē un līdz ar mobilitāti tiek atzītas darba tirgū.

Mūsu prasmju savienības pamatā ir rīcībpolitikas un ieguldījumi pamatprasmēs, atbalsts skolotājiem un mūsu darba koncentrēšana uz galvenajām vajadzībām, piemēram, zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas jomā (*STEM*). To papildinās pastiprināts darbs digitālās izglītības un apmācības jomā. Turklāt ierosināšu vērienīgus un mērķtiecīgus pasākumus, kas veicinās profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ar Eiropas pievienoto vērtību, iedvesmojoties no tā, kas notiek terciārās izglītības jomā Eiropā. Lai nodrošinātu iekļautību, izglītības un apmācības sniedzējiem būtu jāpiedāvā arī jaunas mācīšanās iespējas, tostarp digitālā mācīšanās. Ir jāizmanto mākslīgā intelekta radīta un uz datiem balstīta atgriezeniskā saite un norādījumi, kā arī mērķtiecīgi pasākumi, kas stimulē digitālo prasmju apguvi. Ir vajadzīgi elastīgi mācīšanās veidi, uz prasmēm un kompetencēm orientēti, starpdisciplināri, starpkulturāli un pārrobežu mācīšanās. Lai sasniegtu 2030. gada mērķrādītāju attiecībā uz prasmēm, es izpētīšu veidus, kā vēl vairāk stiprināt individuālos mācību kontus. Individuālie mācību konti dodot iespēju ikvienam sākt apmācību un praksē īstenot tiesības uz apmācību, tādēļ es sadarbošos ar dalībvalstīm, lai turpinātu darbu pie individuālajiem mācību kontiem, jo īpaši ar savstarpējas mācīšanās atbalstu. Vēl viens svarīgs elements ir mikroapliecinājumi, kas sekmē prasmju pilnveidi un nodarbinātību, apliecinot mācību rezultātus, kas gūti īstermiņa mācību pieredzē un ir ļoti svarīgi zaļās, digitālās un sociālās pārkārtošanās kontekstā.

Kvalitatīvas darbvietas nozīmē arī taisnīgu darbaspēka mobilitāti. Pirmkārt, mums ir jāpabeidz iesāktais darbs: es aktīvi sadarbošos ar Parlamentu un Padomi, lai palīdzētu panākt vienošanos par sociālā nodrošinājuma koordinācijas regulu pārskatīšanu. Es apzinos šīs lietas sarežģītību un esmu gatava ierosināt inovatīvas pieejas, ņemot vērā līdz šim panākto progresu.

Otrkārt, Komisija drīz būs pabeigusi Eiropas Darba iestādes izvērtēšanu. Pamatojoties uz izvērtēšanā gūtajiem konstatējumiem un ņemot vērā Parlamenta rezolūcijā pausto informāciju, es pievērsīšos arī tam, kā stiprināt Eiropas Darba iestādes darbu. Treškārt, es iepazīstināšu ar visaptverošu redzējumu par pakalpojumu digitalizāciju un cita starpā par to, kā atvieglot norīkoto darba ņēmēju deklarācijas iesniegšanu. Tā pamatā būs divi izmēģinājuma projekti par Eiropas sociālā nodrošinājuma karti, kuru rezultāti gaidāmi 2025. gada otrajā pusē.

Turklāt sadarbošos ar citiem komisāriem, lai izpildītu politikas pamatnostādnes pausto apņemšanos izstrādāt noteikumus par trešo valstu valstspiederīgo kvalifikāciju atzīšanu, vienkāršot procedūras un likvidēt nevajadzīgus šķēršļus. Šie centieni papildinās tādas iniciatīvas kā ES talantu fonds un talantu partnerības, kas parādīs, ka ES ir gatava uzņemt talantus un spēj piesaistīt cilvēkus ar vajadzīgajām prasmēm, kas atbilst ES darba tirgus vajadzībām.

Attiecībā uz jaunām un pārskatītām bīstamu vielu arodekspozīcijas robežvērtībām Komisija ir saīsinājusi termiņus vērtību noteikšanai ES līmenī, taču es vēlos to paveikt ātrāk. Šim jautājumam pievērsīšos padziļināti, jo darba ņēmēji ir jāaizsargā no eksponētības bīstamām ķīmikālijām un uzņēmumiem ir vajadzīgi vienlīdzīgi konkurences apstākļi. ES stratēģiskajā satvarā par drošību un veselības aizsardzību darbā 2021.–2027. gadam ir noteiktas vielas, kurām tuvākajā nākotnē jāpievērš īpaša uzmanība, un esmu apņēmusies šo darbu paveikt un nodrošināt aizsardzību šim riskam pakļautajiem darba ņēmējiem. Tas pats attiecas arī uz nāves gadījumu un nelaimes gadījumu novēršanu darbavietā visos aspektos, arī attiecībā uz psihosociālajiem riskiem un balsta un kustību aparāta slimībām. Šajā sakarā es vēlos atkārtoti apstiprināt “nulle vīzijas” pieeju, kuras mērķis ir novērst ar darbu saistītus nāves gadījumus, un es strādāšu pie tā, lai veicinātu profilaksi attiecībā uz konkrētiem apdraudējumiem, ko rada klimata pārmaiņas, piemēram, pārmērīgs karstums vai ekstremāli laikapstākļi, kā arī lai labāk iekļautu psihosociālos riskus, piemēram, tos, kas saistīti ar digitālo pārkārtošanos. Liela daļa šā darba ir saistīta ar jaunās Komisijas augstajiem mērķiem aizsargāt eiropiešu garīgo veselību.

Visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi, – es aktīvi atbalstīšu Eiropas pusgada sociālo dimensiju, izmantojot integrētu pieeju starp ekonomikas un sociālo politiku. Es strādāšu pie tā, lai sociālās konverģences sistēmu vēl vairāk integrētu Eiropas pusgadā. Mans darbs būs vērsts arī uz sociālajiem ieguldījumiem un reformām, tostarp uzlabojot uzraudzības un izvērtēšanas instrumentus, piemēram, sadales ietekmes novērtējumu, lai noteiktu to ekonomisko un sociālo atdevi. Šie instrumenti būs būtiski visu Eiropas politikas jomu ilgtspējai.

5. Aptuveni 95 miljoni cilvēku Savienībā, tostarp 19 miljoni bērnu, ir pakļauti nabadzības un sociālās atstumības riskam. Šim riskam ir pakļauti pat 11 % strādājošo. Kādas konkrētas likumdošanas iniciatīvas jūs ierosināsit saistībā ar pirmo ES nabadzības apkarošanas stratēģiju, par kuru paziņoja jaunievēlētā Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena? Kāda loma šajā stratēģijā būs Eiropas pusgamam un Eiropas Garantijai bērniem, lai nodrošinātu progresu virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plāna mērķa — samazināt nabadzību — sasniegšanu? Kā jūs nodrošināsit, ka ar nākamo DFS tiks darīts vairāk, lai izskaustu nabadzību un sociālo atstumību? Kādus vēl konkrētus pasākumus papildus Padomes ieteikumam jūs veiksit saistībā ar Eiropas Parlamenta aicinājumiem garantēt minimālo ienākumu shēmu pienācīgumu un palielināt to tvērumu un izmantošanu?

Vai jūs nāksiet klajā ar direktīvu par pienācīgiem minimālajiem ienākumiem, lai nodrošinātu nestrādājošo cilvēku reintegrāciju darba tirgū, vienlaikus ievērojot subsidiaritātes principu un valstu sociālās aizsardzības sistēmu īpatnības?

Jaunievēlētā priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena savās politikas pamatnostādnes uzsvēra, ka eiropiskā dzīvesziņa ir atkarīga no sociālās aizsardzības un iespējām, ko piedāvā mūsu sociālais modelis un sociālā tirgus ekonomika. Ja mani apstiprinās priekšsēdētājas izpildvietnieces amatā, es izstrādāšu ES nabadzības apkarošanas stratēģiju, kas efektīvi atbalstīs tos, kuri mūsu sabiedrībā ir visnelabvēlīgākajā situācijā, un cīnīsies pret sociālo nevienlīdzību. Man nav pieņemams Eiropā valdošais nabadzības un sociālās atstumības līmenis un jaunas izpausmes. Bērnu nabadzībai nav vietas mūsu pārtikušajā sabiedrībā. Ja vēlamies izveidot konkurētspējīgāku Savienību, kuras pamatā ir ilgtspējīga un zaļa ekonomika, ko stiprina jaunas tehnoloģijas un kas ir noturīga pret krīzēm un politiski stabila, tad mūsu horizontālajam mērķim vienmēr jābūt cīņai pret nabadzību, izmantojot ikvienu lēmumu un politiku, ko ieviešam.

ES nabadzības apkarošanas stratēģijai būtu jādod jauns impulss ES līmenī nabadzības un sociālās atstumības mazināšanai. Pirmām kārtām ir jāpievēršas nabadzības pamatcēloņiem, piemēram, nevienlīdzībai un sociālajai netaisnībai, zemiem ienākumiem, vājai piesaistei darba tirgum, nepilnībām attiecībā uz piekļuvi sociālajiem pakalpojumiem un pamatpakalpojumiem, pieejamībai cenas ziņā.

Protams, stratēģijas īstenošanā izšķiroša nozīme būs dalībvalstu apņēmībai rīkoties izlēmīgi. Kopš 2021. gada Portu samita mums ir skaidrs mērķrādītājs, kas jāsasniedz līdz 2030. gadam. Konkrētāk, sociālās iekļaušanas un sociālās aizsardzības politikas jomā mērķim jābūt vismaz par 15 miljoniem (salīdzinājumā ar 2019. gada rādītājiem) samazināt nabadzībā vai sociālajā atstumtībā dzīvojošo cilvēku skaitu, kuru vidū ir 5 miljoni bērnu. Īpaša uzmanība jāpievērš arī paaudžu nabadzības cikla pārtraukšanai, kā arī sociālās mobilitātes veicināšanai. Lai to panāktu, būs jāpieliek lielākas pūles, – aptuveni pusē dalībvalstu 2023. gadā nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto personu skaits ievērojami pieaugs, kas apgrūtina 2030. gada mērķrādītāja sasniegšanu.

Es centīšos nodrošināt, ka darbspējīgajiem tiek sniegta palīdzība, lai viņi atrastu kvalitatīvu darbu un izkļūtu no nabadzības. Nabadzība skar visu vecumu cilvēkus, sākot no bērnības līdz aktīvajam vecumam un beidzot ar nabadzību vecumdienās. Nabadzības un sociālās atstumtības risks sievietēm ir augstāks. Un sociālā atstumtība bieži vien ir saistīta ar diskrimināciju un strukturālo nevienlīdzību sabiedrībā. Darbu pie stratēģijas saistīšu kopā ar mūsu darbu pie līdztiesības savienības.

Vairāk nekā piektā daļa ES iedzīvotāju, kas dzīvo mājsaimniecībās ar apgādājamiem bērniem, 2023. gadā bija pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam. Stratēģijā es pievērsīšos aprūpei un tam, kā stiprināt piekļūvi kvalitatīvai aprūpei par pieņemamu cenu ģimenēm un piekļūvi kvalitatīvām darbvietām aprūpes darbiniekiem.

Mūsu pieejai attiecībā uz nabadzību vajadzētu būt arī visaptverošai, ietverot ne tikai nodarbinātības un sociālo politiku, bet arī izglītības un apmācības, veselības aprūpes, mājokļu, nodokļu, transporta, enerģētikas, pārtikas un klimata politiku. Strādājot arī kopā ar saviem kolēģiem, es atbalstīšu Sociālā klimata fonda īstenošanu, lai cīnītos pret nabadzību, kas saistīta ar enerģētiku un transportu.

Saskaņā ar Līgumiem galvenā atbildība par nabadzības un atstumtības novēršanu gulstas uz dalībvalstīm. Tomēr Līgumos ir arī skaidri noteikts Savienības mērķis veicināt mieru, stiprināt savas vērtības un savu tautu labklājību, kā arī tas, ka Savienība apkaros sociālo atstumtību un diskrimināciju un veicina sociālo taisnīgumu un aizsardzību, sieviešu un vīriešu līdztiesību, paaudžu solidaritāti un bērnu tiesību aizsardzību.

Eiropas pusgadam būs izšķiroša nozīme, uzraugot un koordinējot valstu politiku sociālās atstumtības un nevienlīdzības apkarošanai. Ja mani apstiprinās priekšsēdētājas izpildvietnieces amatā, es došu savu ieguldījumu Eiropas pusgadā attiecībā uz sociālo, izglītības un nodarbinātības politiku un apņemos saglabāt tā spēcīgo sociālo dimensiju. Pamatojoties uz Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+), kas atbalsta Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanu un kura mērķis ir samazināt nabadzību un sociālo atstumtību, un uz jauno Sociālo klimata fondu, es sadarbošos ar citiem komisāriem, lai izstrādātu holistisku politiku un rastu finansēšanas risinājumus. Darbs, ko enerģētikas un mājokļu komisārs(-e) virzīs saistībā ar Eiropas Cenas ziņā pieejamu mājokļu plānu un Rīcības plānu attiecībā uz cenas ziņā pieejamām enerģijas cenām, ir īpaši svarīgs, lai nodrošinātu, ka šiem plāniem ir stabils sociālais komponents, kas atbilst visneaizsargātāko iedzīvotāju, arī bezpajumtnieku, vajadzībām.

Attiecībā uz publisko finansējumu un investīcijām prioritāte būs nodrošināt, ka tiek izmantoti resursi no instrumenta *NextGenerationEU* un pašreizējā budžeta. Kohēzijas politika, tostarp Eiropas Sociālais fonds Plus, ir svarīgs atbalsts nabadzības un atstumtības novēršanas pasākumiem.

Jaunais Sociālais klimata fonds būs spēcīgs instruments enerģētiskās un transporta nabadzības novēršanai, un tas palīdzēs sasniegt nabadzības apkarošanas mērķrādītājus, kas noteikti rīcības plānā Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanai. Ņemot vērā fonda mērķus, dalībvalstīm ir obligāti tas jāplāno tā, lai uzmanība tiktu pievērsta sociālajai ietekmei uz neaizsargātām grupām, kuras skar emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (*ETS2*). Sadarbībā ar citiem komisāriem es nodrošināšu, ka Sociālā klimata fonda plānošana ir mērķtiecīga un iedarbīga un tiek sniegts atbalsts mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazaizsargātiem transporta lietotājiem, izmantojot pagaidu tiešu ienākumu atbalstu un pasākumus un investīcijas, kuru mērķis ir palielināt ēku energoefektivitāti, dekarbonizēt ēku siltumapgādi un aukstumapgādi un nodrošināt labāku piekļūvi bezemisiju un mazemisiju mobilitātei un transportam.

Kopā ar citiem komisāriem es gādāšu par to, lai fonda īstenošana veicinātu strukturālas pārmaiņas, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu godīgu un taisnīgu pārkārtošanos, kas papildina *ETS2* īstenošanu. Kā noteikts regulā, plāni, tostarp atskaites punkti un mērķrādītāji, tiks izvērtēti, pamatojoties uz šo kritēriju. Sociālais klimata fonds sniegs pagaidu tiešu ienākumu atbalstu, tādējādi palīdzot mazināt nabadzību visneaizsargātākajās mājsaimniecībās.

Raugoties nākotnē, nākamā daudzgadu finanšu shēma ir iespēja padarīt mūsu izdevumus mērķtiecīgākus, vienkāršākus un iedarbīgākus, saistot investīcijas ar reformām, lai palīdzētu risināt problēmas tādās jomās kā izglītība, prasmes un nabadzības apkarošana. Gan investīcijas, gan reformas jāsaista ar ES mērķiem un

prioritātēm, lai koncentrētos uz jomām, kurās ES rīcība ir visvairāk vajadzīga un kurās tai var būt maksimāla ietekme.

Eiropas Garantija bērniem ir visaptveroša un spēcīga iniciatīva, un dalībvalstis ir apliecinājušas savu apņemšanos to īstenot. Tās īstenošana un stiprināšana būs mana prioritāte. Mums ir jāpastiprina centieni, lai panāktu rezultātus, it īpaši novērstu atšķirības, kas attiecībā uz piekļuvi pakalpojumiem valda starp nabadzībā dzīvojošiem bērniem un viņu labāk pārtikušajiem vienaudžiem. Šajā sakarā es strādāšu pie tā, lai stiprinātu garantiju un sniegtu papildu norādījumus dalībvalstīm par bērnu nabadzības novēršanu, jo īpaši pēc Komisijas 2026. gada ziņojuma Padomei par panākto progresu.

Ja dalībvalstis Padomes ieteikumu par minimālajiem ienākumiem pienācīgi īsteno, tas līdz 2030. gadam var ievērojami uzlabot minimālo ienākumu shēmu adekvātumu un pietuvināt vairāk cilvēku darba tirgum. Tāpēc galvenā uzmanība vispirms būtu jāpievērš ieteikuma īstenošanai, kas ir jaunās Komisijas spēcīga horizontālā prioritāte. Mēs sniegsim atbalstu dalībvalstīm, veicinot uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanu, savstarpēju mācīšanos un labas prakses apmaiņu ar Sociālās aizsardzības komitejas starpniecību. Komisija un Sociālās aizsardzības komiteja 2025. gadā sagatavos kopīgu ziņojumu, kurā novērtēs ieteikuma īstenošanā panākto progresu. Attiecībā uz nodarbinātu personu nabadzību mēs intensīvi strādāsim pie tā, lai īstenotu direktīvu par adekvātu minimālo algu, kas pašlaik ir galvenais instruments, kurš nodrošina, ka ienākšana darba tirgū efektīvi palīdz cilvēkiem izkļūt no nabadzības.

Kultūras un izglītības komitejas uzdotie jautājumi

6. Kādu (papildus Eiropas cilvēkkapitāla stiprināšanai) jūs plānojat ES izglītības politikas nākotni, lai nodrošinātu efektīvu un atbilstīgu mācīšanos, kas attīsta zināšanas, prasmes, vērtības un kompetences, kuras atbilst holistiskam redzējumam par izglītību un palīdz veidot labāk sagatavotas un noturīgākas nākamās paaudzes? Notiekošās Eiropas zaļās pārkārtošanās un rūpniecības pārveides, lai tā kļūtu zaļa, kontekstā — kā jūs aktīvi izstrādāsi stratēģijas, kas pievēršas izaicinājumiem saistībā ar piekļuvi izglītībai, pamatprasmēm, digitālajām prasmēm, STEM un STEAM izglītību un Eiropas pilsoniskuma izglītību?

Mēs visi zinām, ka izglītība dod cilvēkiem iespējas. Tāpēc uzskatu, ka spēcīga Eiropas izglītības telpa Eiropu spēcīnās. Mans redzējums par ES izglītības politikas nākotni dziļi sakņojas pamatvērtībās, proti, brīvībā, demokrātijā, sociālajā taisnīgumā un kopīgā labklājībā. Eiropas izglītības telpa kā kopīga kvalitatīvas mācīšanās telpa, kas ir pieejama visiem, ir virzītājspēks ceļā uz kopīgu mērķi panākt kvalitatīvu izglītību, elastīgu prasmju attīstību un iekļaušanu. Tie ir trīs galvenie elementi, kas vajadzīgi, lai mūsu nākamās paaudzes būtu ne tikai labi sagatavotas, bet arī noturīgas pret satricinājumiem un grūtībām. Protams, spēcīga Eiropas izglītības telpa veido pamatu mūsu topošajai prasmju savienībai.

ES izglītības politika, vienlaikus atbalstot dalībvalstis, ir vērsta uz indivīdu sagatavošanu darba pasaulei un arī līdztekus viņu sagatavošanu dzīvei, un tādas sabiedrības izveidi, kas augstu vērtē kritisko domāšanu, radošumu un sadarbību. Lai varētu orientēties globalizētās pasaules sarežģītajā situācijā, iedzīvotājiem ir vajadzīga digitālā prasība un medijprasība, daudzvalodība un komunikācijas prasmes. Ir vajadzīga cieša sadarbība starp vecākiem, skolām, kopienām, formālās un neformālās izglītības sniedzējiem. Izglītība nebūtu jāiegūst vienīgi tradicionālā skolu vidē – tai vajadzētu būt plašākai un atspoguļot indivīdu un to izcelsmes un kultūrvides pastāvīgo savstarpējo saistību.

Mūsu pasaule strauji mainās. Mums ir jāizveido prasmju savienība, kas efektīvi stimulē mūžilgas mācīšanās – skolā, darbavietā, sabiedrībā – kultūru un domāšanu. Šajā nolūkā ir būtiski panākt vienošanos par jaunu veidu, kā definēt un novērtēt ieguldījumus cilvēkos no dzimšanas līdz vecumdienām. Ieguldījumi izglītībā, piemēram, nabadzības riskam pakļauto bērnu izglītībā, dod neaizstājamus ekonomiskos un sociālos ieguvumus vidējā termiņā un ilgtermiņā. Ir vajadzīgi vērienīgi pasākumi visu izglītības un apmācības veidu atzīšanai. Galvenie principi ir vienkāršošana un digitalizācija. Vēlamies panākt, lai neatkarīgi no izcelsmes vai sākumpunkta ikvienam būtu prasmes, kas vajadzīgas stabilas profesionālās karjeras veidošanai, un lai cilvēki būtu noturīgi un elastīgi, saskaroties ar iespējām un grūtībām, kas saistītas ar karjeras maiņu. To palīdzēs panākt mūsu politika, kuras mērķis ir atbalstīt skolotājus un pasniedzējus, viņu darba apstākļus, sagatavošanu, resursus un karjeras iespējas.

Ja mani apstiprinās, es centīšos nodrošināt, lai ikvienam bērnam neatkarīgi no sociālekonomiskās izcelsmes būtu piekļuve kvalitatīvai izglītībai un iespēja pilnībā izmantot savu potenciālu. Vērtīgs sākumpunkts ir idejas un ieteikumi, kas ietverti Padomes 2022. gada ieteikumā “Ceļi uz panākumiem skolā” un ieteikumā par pirmsskolas izglītību un aprūpi.

2022. gada Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas (*PISA*) rezultāti ir signāls, ko nevar ignorēt. Mums jārikojas izlēmīgi. Ja tikšu apstiprināta, prasmju savienības ietvaros es sagatavošu rīcības plānu par pamatprasmēm, kas palīdzēs novērst satraucošo 15 gadus vecu jauniešu rakstpratības, matemātikas un dabaszinātņu sekmju pasliktināšanos, kā arī nepietiekamās digitālās prasmes. Plānā galvenā uzmanība tiks pievērsta mācīšanas un mācīšanās uzlabošanai, skolotāju atbalstam un efektīvas labvēlīgas vides veicināšanai, kas palīdzētu skolēniem uzlabot rezultātus. Šī visaptverošā pieeja uzsvers ne tikai akadēmisko sniegumu, bet arī labklājības un sociālemocionālo prasmju nozīmi izglītības rezultātu uzlabošanā.

Vēl viena iespējama iniciatīva prasmju savienības ietvaros ir *STEM* izglītības stratēģiskais plāns, kas dos Eiropai iespēju uzlabot zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas (*STEM*) izglītības perspektīvas. Tas ne tikai pievērsīsies kvalificētu skolotāju trūcumam *STEM* jomās, bet arī palīdzēs nodrošināt, ka tajās strādā vairāk meiteņu un sieviešu. Prasmju akadēmijas jau ir devušas ļoti nozīmīgu ieguldījumu mācību programmu izstrādē, ļaujot daudzām *STEM* nozarēm apmācīt cilvēkus atbilstoši nozares vajadzībām. Pamatojoties uz līdz šim paveikto, Eiropas grādi dos papildu stimulu starptautisku *STEM* programmu izstrādei un atzīšanai. Šajās iniciatīvās varam arī integrēt mākslu, humanitārās zinātnes un sociālās zinātnes, lai palīdzētu nodrošināt, ka atbilstoši mūsu vērtībām un sabiedrības vajadzībām izglītībā tiek ņemtas vērā reālās grūtības pielietot šīs prasmes.

Kopumā darbs pie Eiropas grāda būs apņēmīgi jāturpina, sadarbojoties ar dalībvalstīm un augstākās izglītības nozari.

Modernā izglītības sistēmā ir jāiekļauj arī pilnīga digitālā pārveide. Digitālais laikmets rada gan iespējas, gan problēmas, un ir ļoti svarīgi, lai visi iedzīvotāji būtu digitāli prasmīgi. ES ir jāpastiprina centieni nodrošināt digitālās prasmes visos līmeņos, proti, no pirmskolas izglītības līdz mūžizglītībai, integrējot digitālās prasmes mācību pamatprogrammās. Digitālās izglītības rīcības plānā 2021.–2027. gadam ir noteikts stabils satvars, taču, lai sasniegtu digitālās desmitgades mērķrādītājus, mums reformas jāpaātrina. Lai virzītos uz priekšu, ES ir jāpievēršas tādiem svarīgiem jautājumiem kā skolu savienojamība, digitālie rīki klasē un padziļinātas digitālās prasmes, piemēram, mākslīgā intelekta, programmēšanas un kibernetikas jomā. Prasmju savienības kontekstā es plānoju nodrošināt Digitālās izglītības rīcības plāna visaptverošu pārskatīšanu.

Ilgtermiņai izglītībai ir būtiska nozīme zaļas un ilgtspējīgas nākotnes veidošanā Eiropā. Mums ir maksimāli jāizmanto tādi svarīgi instrumenti kā Eiropas ilgtspējas kompetenču sistēma (*GreenComp*). Zaļināšanas aspektus varētu atbalstīt arī ar skolotāju akadēmiju darbu un racionalizēt mūžizglītības un individuālo mācību kontu kontekstā.

Prasmju savienības stratēģiskajam pilāram ir jābūt profesionālās izglītības un apmācības (*PIA*) stiprināšanai, piedāvājot svarīgas nodarbinātības iespējas un cieši to saistot ar prasmēm, kas vajadzīgas uzņēmumiem. Ja mani apstiprinās, es sagatavošu Eiropas profesionālās izglītības un apmācības stratēģiju. Mans mērķis ir ne tikai palielināt to cilvēku skaitu, kuri ieguvuši *PIA*, bet arī uzlabot šā vērtīgā izglītības veida kvalitāti, atzīšanu un ES dimensiju, tādējādi dodot iespējas *PIA* absolventiem. Mūsu vērienīgajam ES fondu klāstam, kas tiek pārvaldīts tieši vai dalītā pārvaldībā, ir izšķiroša nozīme darba ņēmēju prasmju pilnveidē un pārkvalifikācijā, un es kopā ar citiem komisāriem strādāšu, lai mūsu investīcijas vairāk koncentrētu uz stratēģiskām nozarēm, kas arī sniedz vērtīgas iespējas jauniešiem.

Es vēlos, lai mēs efektīvāk izglītotu jaunākās paaudzes par Eiropu, tās vērtībām, vēsturi, tās kopīgo identitāti, kuras pamatā ir vienotība daudzveidībā. Demokrātisko vērtību un demokrātiskās līdzdalības stiprināšana, Eiropas identitātes un aktīva pilsoniskuma veicināšana ir visu pamatprogrammu, to vidū “Erasmus+” un Eiropas Solidaritātes korpusa, pamatā. Skolotājiem ir liela nozīme Eiropas vērtību aizstāvēšanā un izpratnes veidošanā par tām. Ja mani apstiprinās šajā amatā, es sadarbošos ar dalībvalstīm, lai vēl vairāk stiprinātu Eiropas dimensiju mācīšanās. Ja mani apstiprinās, es vēlos izveidot saikni ar darbu pie demokrātijas vairoga, ko vadīs demokrātijas, tieslietu un tiesiskuma komisārs(-e).

Izglītība ir vienojošs spēks un visu labi funkcionējošu demokrātiju pamatelements. Vēl vairāk stiprināšu programmu “Erasmus+”, kas apvieno jauniešus no visam Eiropas. Lai nostiprinātu un padziļinātu Eiropas identitāti visās paaudzēs un tautās, ir būtiski padarīt “Erasmus+” mobilitāti vēl iekļaujošāku, it īpaši nodrošināt, ka labumu no programmas var gūt arī vistrūcīgākie un neaizsargātākie iedzīvotāji. Lai studenti gūtu vēl vērtīgāku pieredzi, būtiska nozīme būs studentu mobilitātes pieredzes uzlabošanai, izmantojot digitalizāciju.

7. Kāds ir jūsu plāns attiecībā uz Eiropas izglītības telpas (EIT) nākotni, kuras izveide jāpabeidz līdz 2025. gadam, saistībā ar kvalifikāciju, grādu un sertifikācijas atzīšanu un pārrobežu pārnēsāmību, lai kādā veidā — formālā,

ikdienējā vai neformālā izglītībā — tie būtu iegūti? Jo īpaši, kā jūs plānojat risināt visā ES akūtus jautājumus, piemēram, skolotāju trūkumu, viņu apmācību un nestabilo profesionālo situāciju?

Eiropas izglītības telpa ir stratēģija, kuras mērķis ir kvalitatīvu izglītību, apmācību un mūžizglītību padarīt pieejamu visiem pāri robežām saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra pirmo principu. Šī apņemšanās veicināt iekļautību un izcilību izglītībā un apmācībā ir būtiska, lai nodrošinātu, ka ikvienam eiropietim ir prasmes, kas atzītas pārrobežu mērogā un kas vajadzīgas, lai sekmīgi iekļautos sabiedrībā un darba tirgū un īstenotu prasmju savienību.

Ja mani apstiprinās, es strādāšu pie Eiropas izglītības telpas, lai virzītu kopīgu pieeju prasmju attīstībai, mācību mobilitātei, kvalitātei un iekļautībai. Šā darba pamatā būs pierādījumi, kas gūti no gaidāmā Eiropas izglītības telpas izvērtējuma.

Būtisks Eiropas izglītības telpas elements ir kvalifikāciju atzīšana, kas ir īpaši svarīga izglītojamo mobilitātei, arī programmas “Erasmus+” ietvaros, un talantu aprīti visā Eiropā. Lai gan satvars jau ir ieviests, īstenošanas temps ir bijis nevienmērīgs, un tikai puse dalībvalstu ir guvušas pietiekamu progresu. Komisijas 2024. gada marta priekšlikums Padomes ieteikumam par kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēmu ir vēl viens svarīgs solis ceļā uz to, lai automātiskā atzīšana kļūtu par realitāti visiem izglītojamajiem. Lai darbu šajā jomā virzītu uz priekšu, mana prioritāte būs savlaicīga vienošanās un tās izlēmīga īstenošana.

Jauna prasmju pārnēsāmības iniciatīva dos mums iespējas izvērst prasmju un kvalifikāciju atzīšanu. Tā nodrošinātu satvaru tam, kā jebkura veida prasmes vai kvalifikācijas, kas iegūtas vienā valstī vai uzņēmumā, atzīt un pieņemt citā valstī vai uzņēmumā, lai vislabāk atbilstu cilvēku un darba tirgus vajadzībām. Tā palīdzēs izveidot patiesu Eiropas telpu, kurā notiek zināšanu, prasmju un talantu brīva aprīte.

Turklāt mums ir jāpaplašina sertifikācijas atzīšana, it īpaši pamatojoties uz Padomes 2022. gada Ieteikumu par mikroapliecinājumiem. Šīs īslaicīgās, elastīgās mācīšanās iespējas ir būtiskas Eiropas darbaspēka prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai, padarot izglītību vieglāk pielāgojamu mūsu mainīgās ekonomikas vajadzībām. Es arī stingri atbalstīšu neformālo un ikdienējo mācīšanos un veicināšu tās validēšanu, cita starpā darbā ar jaunatni, un rūpēšos par to, lai tiktu piedāvāti uz izglītojamo un uz līdzdalību vērsti un inovatīvi izglītības un apmācības veidi, kas arī atbalsta mācīšanos aktīva pilsoniskuma veicināšanai. Iekļaujošāku izglītību var veicināt mazāk formāla mācīšanās vide, piemēram, darbs ar jaunatni, sporta klubi vai kultūras pasākumi. Ja mani apstiprinās, sadarbībā ar starppaaudžu taisnīguma, jaunatnes, kultūras un sporta komisāru(-i) centīšos lielāku uzmanību veltīt mācību un prasmju dimensijai šajās politikas jomās.

Patlaban skolotāju trūkst 24 dalībvalstīs. Tas nozīmē, ka pedagoģiskais darbs sarūk, tiek sniegts mazāks atbalsts un līdz ar to tiek zaudētas mācīšanās iespējas nākamajām paaudzēm. Gan mūsu konkurētspējai, gan sociālajai kohēzijai ir būtiski, lai skolotāja profesija būtu pievilcīga. Par skolotāju trūkuma un viņu apmācības vajadzībām galvenokārt ir atbildīgas dalībvalstis. Tomēr ES var sniegt atbalstu, un tai būtu jāatbalsta šie kopīgie centieni un jāsadarbības ar dalībvalstīm, pedagogiem, sociālajiem partneriem, pilsonisko sabiedrību un izglītojamajiem, lai palīdzētu risināt šīs un citas pastāvīgās problēmas mūsu izglītības sistēmās. Ja mani apstiprinās, šajā nolūkā es ierosināšu ES skolotāju programmu, kurā galvenā uzmanība tiks pievērsta skolotāju darba apstākļiem, apmācībai un karjeras iespējām visā ES. Turklāt apsvēršu iespēju izveidot Eiropas skolu aliansi, kas veicinās labāku pārrobežu sadarbību un mobilitāti starp skolām visā Eiropā. Tikai ar kopīgām pūlēm, iesaistot dalībvalstis, pedagogus, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un izglītojamos, mēs varam risināt šīs pastāvīgās problēmas mūsu izglītības sistēmās.

8. Mēs Eiropas Savienībā saskaramies ar intelektuālā darbaspēka emigrāciju augstākās izglītības nozarē. Kā jūs plānojat aktīvi risināt šo jautājumu un kā jūs plānojat turpināt attīstīt Eiropas universitāšu alianses un strādāt pie Eiropas grāda, lai pārvarētu šos izaicinājumus? Turklāt, kā jūs plānojat izmantot pašreizējās programmas “Erasmus+” īstenošanā gūto pieredzi, gatavojot nākamās paaudzes programmu, un jo īpaši kāda ir jūsu stratēģija, lai saglabātu programmas galvenos mērķus un prioritātes, zinot, ka nākotnē mūs, iespējams, gaida saspringta budžeta situācija?

Eiropai ir jābūt tādām galamērķim, kas nodrošina ne tikai izglītību, bet arī iespējas īstenot savu potenciālu, kas piesaista labākos talantus visās nozarēs, ieskaitot augstākajā izglītībā, un kas ir arī pietiekami konkurētspējīgs, lai tos noturētu Eiropas ekonomikā un sabiedrībā. Lai to panāktu, mūsu universitātēm jābūt konkurētspējīgākām un pievilcīgākām pasaules arēnā neatkarīgi no reģiona, kurā tās atrodas. Esmu patiesi pārliecināta, ka Eiropai ir visi vajadzīgie līdzekļi šā mērķa sasniegšanai, cita starpā visaptveroša akadēmiskā izcilība. Tomēr sadrumstalotība un

nelielais mērogs bieži ierobežo mūsu patieso potenciālu. Lai to novērstu, universitātēm visā Eiropā ir jāstrādā kopā un ciešāk jāsadarbjas.

Šajā nolūkā mums jāvirza uz priekšu Eiropas universitāšu stratēģija, kuras mērķis ir nodrošināt pilnvērtīgas iespējas un stiprināt augstākās izglītības iestādes visā Eiropā. Viena no stratēģijas pamatiniciatīvām, proti, Eiropas universitāšu iniciatīva, ko atbalsta programma “Erasmus+”, dod iespēju ciešāk sadarboties universitātēm no visas Eiropas, arī no lauku apvidiem un tālākajiem reģioniem. Izveidojot Eiropas starpuniversitāšu pilsētiņas, Eiropas universitāšu alianses sadarbībā ar pētniecības dienestiem un uzņēmumiem varētu nodrošināt studentiem piekļuvi bagātākam un labākam izglītības piedāvājumam. Tas dotu studentiem iespējas attīstīt plašāku, daudzveidīgāku un uz nākotni orientētu prasmju un kompetenču kopumu, jo universitātes sakoptu savu pieredzi, zināšanas un resursus un tādējādi apvienotu papildinošas priekšrocības, kas nav pieejamas nevienā atsevišķā iestādē. Šādas alianses veicina līdzsvarotu talantu apriti un sniedz studentiem unikālas iespējas iegūt augsta līmeņa grādu, izmantojot integrētu mobilitāti, – apvienojot studijas vairākās Eiropas valstīs. Tāpēc ir jāveic šie daudzsoļošie pasākumi, stimulējot vairāk universitāšu pievienoties šai pieejai un parādot ieguvumus pedagogiem, studentiem un nākamajiem darba devējiem.

Eiropas grāda plāns, ko aizsākušas vairākas Eiropas universitāšu alianses, paver jaunas iespējas visām augstākās izglītības iestādēm piedāvāt studentiem ļoti pieprasītu un vispāratzītu grādu, arī nozarēs, kas Eiropai ir stratēģiski svarīgas. Ja mani apstiprinās, es turpināšu šo darbu, lai kopā ar dalībvalstīm, Eiropas Parlamentu un augstākās izglītības jomas ieinteresētajām personām īstenotu Eiropas grādu uz vietas, domājot par mūsu studentu un Eiropas nākotni. Vienu no saviem īstenošanas dialogiem veltīšu tam, lai izpētītu, kas varētu kavēt virzību šajā jautājumā.

Vairāk nekā 35 gadus programma “Erasmus+” dod cilvēkiem iespēju izmantot mācību mobilitāti un iegūt jaunas kompetences un prasmes, piemēram, empātiju, uzticēšanos, atvērtību, kritisko domāšanu, cieņu pret daudzveidību un aktīvu pilsoniskumu. Atjaunota un pastiprināta programma “Erasmus+” veicinās konkurētspēju un sociālo iekļaušanu un palīdzēs saglabāt mūsu demokrātiskās vērtības. Ņemot vērā iepriekš minēto un ja es tikšu apstiprināta šajā amatā, es balstīšos uz programmas sasniegumiem, lai sniegtu pārliecinošus argumentus tās nākamās redakcijas izstrādāšanai. Mērķi ir vērienīgi. Dragi ziņojumā tika aicināts izveidot programmu “*Erasmus visiem*”, un tas tika atspoguļots arī Padomes ieteikumā “Eiropa kustībā”. Pieprasījums pēc mācību mobilitātes un sadarbības ir lielāks nekā pašreizējās programmas piedāvājums. Kā izklāstīts politikas pamatnostādņēs, mums ir jāstiprina programma “Erasmus+”, tostarp attiecībā uz profesionālo apmācību. Nākamā daudzgadu finanšu shēma ir iespēja padarīt mūsu investīcijas izglītībā vienkāršākas un iedarbīgākas. Tāpēc, lai spētu pielāgoties strauji mainīgajai pasaulei un veicinātu Eiropas un starptautisko sadarbību, ir jāpastiprina pašreizējās darbības, ierosinot uzlabojumus un turpmākus vienkāršojumus. Programma “Erasmus+” ir unikāla iespēja tuvināt eiropiešus un veicināt konkurētspēju, iekļaušanu, demokrātisko līdzdalību un ES pamatvērtības.

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas uzdotie jautājumi

9. Ņemot vērā to, cik ļoti ES ir vajadzīga gatavības kultūra, jo tā saskaras ar jauniem apdraudējumiem, kas var ietekmēt mūsu un mūsu sabiedrības drošību, kā jūs plānojat veicināt mūsu ES spēju veidošanu, draudu atklāšanas uzlabošanu un ātru, efektīvu un koordinētu reaģēšanu uz krīzēm?

Ņemot vērā to, cik strauji izvēršas un cik sarežģīti kļūst klimata, sociālie, tehnoloģiskās drošības un ģeopolitiskie riski, kas apdraud ES, ir sevišķi svarīgi, lai ES izstrādātu stratēģiskāku, visaptverošāku un integrētāku pieeju krīžu pārvarēšanai.

Ja mani apstiprinās priekšsēdētājas izpildvietnieces amatā, es vadīšu darbu, lai izstrādātu ES krīzgatavības stratēģiju, pamatojoties uz ziņojumu par ES civilo un militāro sagatavotību un gatavību, ko iesniegs bijušais Somijas prezidents Sauli Nīniste.

Mērķis ir veidot spēcīgāku un labāk sagatavotu Savienību, kuras pamatā ir visu sabiedrību aptveroša, visas valdības aptveroša, visu apdraudējumu aptveroša un starpnozaru pieeja sagatavotībai, kā arī ciešāka civilmilitārā sadarbība.

Tas ietver vajadzīgo prasmju apgūšanu iedzīvotājiem, kas ir daļa no mana plašāka darba prasmju un izglītības jomā. ES un tās dalībvalstīm ir jāsaprot visas veidu cilvēka izraisītām krīzēm vai dabas krīzēm un satricinājumiem, sākot no drošības apdraudējumiem, kas ietver hibrīddraudus un arvien vairāk arī kibernetiskās, līdz katastrofām, ko izraisa klimata pārmaiņas un vides degradācija un kas negatīvi ietekmē citas mūsu sabiedrības nozares, piemēram, veselību, sociālo aprūpi un lauksaimniecību.

Ja mani apstiprinās, es šajos centienos sadarbošos ar gatavības un krīžu pārvarēšanas komisāru(-i). Kā priekšsēdētāja izpildvietniece es apņemos palīdzēt apvienot daudzus un dažādos saistītos darba virzienus. Es cieši sadarbošos ar visiem pārējiem komisāriem un ES dalībvalstīm patiesā Eiropas komandas garā. Savienības krīzgatavības stratēģija tiks pamatota, kas uzlabos Eiropas spējas apzināt un agrīnā posmā novērst neaizsargātību, izmantojot mācības un testēšanu, un pēc tam koordinēti un integrēti novērst krīzes, izturēt tās un reaģēt uz tām.

Mēs nesāksim no nulles: ES jau ir izstrādājusi svarīgus instrumentus, kas palīdz novērst, atklāt un koordinēt reaģēšanu uz krīzēm, piemēram, Savienības civilās aizsardzības mehānismu, un mēs turpināsim izmantot šos instrumentus. To vidū ir arī ES reaģēšanas spēju stratēģiskā rezerve (*rescEU*), kas ir jāsaglabā un vēl vairāk jāstiprina.

Mēs varam balstīties uz pieredzi, kas gūta, izmantojot esošos nozaru krīžu pārvarēšanas rīkus un instrumentus, kas izstrādāti dažādās jomās un dažādos līmeņos, tostarp civilās un militārās gatavības jomā, un ņemt vērā iepriekšējās krīzēs gūto pieredzi, piemēram, pastiprināto ES veselības drošības satvaru, kas izveidots pēc Covid-19 pandēmijas, vai darbu pie medicīnisko pretpasākumu izstrādes.

Drošības savienības stratēģijas ietvaros ES ir pieņēmusi virkni leģislatīvu un operatīvu pasākumu, kas ir ļāvuši ES labāk nekā pirms pieciem gadiem reaģēt uz drošības problēmām. Komisija cieši sadarbosies ar dalībvalstīm nolūkā nodrošināt jaunu tiesību aktu īstenošanu, kas būs būtiski, lai sagatavotos drošības apdraudējumiem un ievainojamībai.

Tomēr gatavības jautājums vairs nevar būt tikai valdību un iestāžu kompetencē. Ņemot vērā apdraudējumu nepieredzēto sarežģītību un starpnozaru raksturu, iedzīvotāju, mājsaimniecību un sabiedrības dalībnieku aktīva līdzdalība vietējā, reģionālā un valsts līmenī būs būtiska ES sagatavotības stiprināšanai, jaunu spēju veidošanai un koordinētas reaģēšanas uz krīzēm ātrai un efektīvai īstenošanai. Lai nodrošinātu, ka ikviens iedzīvotājs ir sagatavots, liela nozīme var būt jaunām iniciatīvām, kuru mērķis ir attīstīt prasmes un spējas reaģēt krīzes situācijās, iesaistot sociālos partnerus, izglītības iestādes un privāto sektoru.

Mūsu spēja reaģēt uz kibernetiskiem, veselības apdraudējumiem vai dabas katastrofām ir pārbaudījums mūsu apņēmībai un solidaritātei. Mēs varam sagatavoties, palīdzot cilvēkiem iegūt vajadzīgās prasmes profesijās, kurās saskaramies ar specializētu prasmju trūkumu, piemēram, veselības aprūpes speciālistiem un ārkārtas palīdzības sniedzējiem, kibernetiskās drošības ekspertiem un loģistikas vadītājiem. Būtiska nozīme būs arī izglītošanai par riskiem, it īpaši neaizsargātu grupu izglītošanai.

Pamatojoties uz esošajām spējām un apvienojot tās, mēs stiprināsim prognozēšanu, uzlabosim agrīnās brīdināšanas un atklāšanas sistēmas un analizēsim ES spēju nepilnības dažādās nozarēs. Covid-19 pandēmija un karš pret Ukrainu ir parādījis, ka krīzēm var būt lavīnveida efekts un tās izvēršas no vienas nozares uz nākamo, ņemot vērā plašās savstarpējās saiknes un savstarpējo atkarību, tāpēc ir vajadzīgi starpnozaru risinājumi un koordinācija, kas bieži vien ietver gan iekšēju, gan ārēju dimensiju. Esmu apņēmusies panākt izpratni par starpnozaru riskiem un veicināt apstiežu riska analīzi. Esmu apņēmības pilna to īstenot mūsu sabiedrības un iedzīvotāju labā.

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas uzdotie jautājumi

10. Kādas iniciatīvas jūs plānojat, lai novērstu atšķirības vīriešu un sieviešu darba samaksā, karjerā un pensiju lielumā, kā arī horizontālo segregāciju, lai veicinātu meiteņu un sieviešu iesaistīšanos STEM izglītībā un karjerā un lai novērstu diskrimināciju — lai ikviens Eiropā varētu izmantot visus talantus un potenciālu? Minēto atšķirību dēļ Eiropas Savienībā sievietēm ir augstāks nabadzības vai sociālās atstumtības risks. Sievietes, kuras neformāli aprūpē tuviniekus, kas ir atkarīgi no viņu aprūpes, var nespēt iesaistīties oficiālā nodarbinātībā, tāpēc ir visvairāk pakļautas nabadzības riskam. Kā jūs plānojat jaunajā satvarā ilgtermiņa aprūpes darbaspēka problēmu risināšanai uzlabot sieviešu darba apstākļus, karjeras attīstību un prasmju pilnveidi? Attiecībā uz pirmo nabadzības apkarošanas stratēģiju, ko plāno šī Komisijai, kā jūs nodrošināsiet, ka jaunā stratēģija sasniedz sievietes vistrauslākajā un visneaizsargātākajā situācijā, piemēram, bezpajumtnieces un vientuļās mātes?

Līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām, un tā ir svarīgs princips, ko ievērošu, pildot savus amata pienākumus. Dzimumu nelīdztiesība ir pamattiesību pārkāpums. Tas ir arī milzīgs ekonomisks šķērslis, kas neļauj Eiropai pilnībā īstenot savu potenciālu, un tas ilgstošī ietekmē konkurētspēju un produktivitāti.

Vairākām nesenām ES darbībām jau ir spēcīgs pārveides potenciāls uzlabot sieviešu dzīvi un līdzdalību ekonomikā. To vidū ir direktīvas par darba samaksas pārredzamību, dzimumu līdzsvaru uzņēmumu valdēs, darba un privātās dzīves līdzsvaru un adekvātu minimālo algu. Ja mani apstiprinās priekšsēdētāja izpildvietniece

amatā, es nodrošināšu šo instrumentu pienācīgu īstenošanu, cieši sadarbojoties ar attiecīgajiem kolēģijas kolēģiem, un vajadzības gadījumā sekmēšu dalībvalstu centienus.

Lai novērstu dzimumu nevienlīdzību darba tirgū, piemēram, vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības, dzimumu nelīdztiesību profesionālās karjeras ziņā, dzimumu nodarbinātības atšķirības un sieviešu un vīriešu pensiju atšķirības, es cieši sadarbošos ar līdztiesības komisāru(-i), lai izstrādātu jauno dzimumu līdztiesības stratēģiju laikposmam pēc 2025. gada, iekļaujot mūsu konkrētās darbības šajā jomā. Šajā jautājumā būtiska nozīme būs arī jaunajam Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānam un tā principiem attiecībā uz dzimumu līdztiesību, vienlīdzīgām iespējām un darba un privātās dzīves līdzsvaru.

Es strādāšu pie tā, lai novērstu dzimumu nelīdzsvarotību un stereotipus izglītības un karjeras jomā. Piemēram, iniciatīvas “Girls Go Circular” ietvaros vairāk nekā 47 000 meiteņu visās ES dalībvalstīs jau ir apguvušas digitālās, uzņēmējdarbības un zaļās prasmes, un es turpināšu darboties šajā virzienā. Turklāt ar programmu “Erasmus+” mēs atbalstām arī projektus, ar kuriem izstrādā risinājumus, kā pārvarēt šķēršļus, kuri liedz meitenēm un sievietēm turpināt PIA karjeru neto nulles emisiju tehnoloģiju nozarē un saistītajās jomās. Tas ir būtiski, jo daudzas zaļās un digitālās pārkārtošanās radītās iespējas būs tehniskajās profesijās, kurās tradicionāli dominē vīrieši, un mēs nevaram atļauties neizmantot pusei iedzīvotāju piemītošos talantus.

Ja tikšu apstiprināta, es integrēšu dzimumperspektīvu manā atbildības jomā esošajās prasmju un izglītības iniciatīvās. Un es pienācīgi pievērsīšos horizontālajai segregācijai darba tirgū. Tie ir svarīgi faktori, kas veicina vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības. Dzimumu nelīdztiesības novēršana *STEM* izglītībā būs viens no galvenajiem *STEM* izglītības stratēģiskā plāna mērķiem. Atbilstošas mācīšanas un mācīšanās metodes var palielināt visu studentu, arī meiteņu, motivāciju, interesi un iesaisti *STEM*. Dzimumsensitīva skolotāju izglītība var palīdzēt pārvarēt institucionālos šķēršļus un veicināt plašāku piekļuvi *STEM* izglītībai. Iniciatīvu “Girls Go Circular” var turpināt pilnveidot, izmantojot specializētu apmācību pedagogiem *STEM* priekšmetos, nodrošinot piekļuvi mācību rīkiem un tīklu veidošanai, kā arī veidojot saikni starp izglītību un rūpniecību.

Izstrādājot ES nabadzības apkarošanas stratēģiju, ir svarīgi ņemt vērā grūtības, kas saistās ar līdztiesību, tostarp dzimumu līdztiesību. Lai risinātu visneaizsargātāko personu, tostarp bezpajumtnieku, vientuļo māšu un personu ar invaliditāti, problēmas, ir jānovērš nabadzības pamatcēloņi. Saskaņā ar aktīvas iekļaušanas paradigmu es plānoju ņemt vērā tādus faktorus kā nepietiekami ienākumi, grūtības piekļūt darba tirgum un sociālajiem un pamata pakalpojumiem, piemēram, enerģētikai un transportam. Šīs grūtības bieži vien ir saistītas ar dzimumu aspektu.

Darbības, kas veicina sieviešu lielāku līdzdalību darba tirgū, palīdzētu novērst arī vīriešu un sieviešu pensiju atšķirību, kas galvenokārt atspoguļo dzimumu nelīdztiesību darba dzīves laikā un mūsu labklājības sistēmu pārdales spēju. Mums būtu arī jāturpina pārraudzīt pensiju atšķirības un jāpievērš īpaša uzmanība strukturālajai nevienlīdzībai, diskriminācijai un ar dzimumu saistītiem aizspriedumiem vecuma pensiju jomā.

Aprūpe ir dzimumu nelīdztiesības centrā, un tā ir risinājuma galvenā daļa.

Ir skaidrs, ka aprūpes pienākumi rada nesamērīgu slogu, kas ietekmē to, vai un kā sievietes var strādāt algotu darbu. Lai atbalstītu sieviešu līdzdalību darba tirgū visa mūža garumā, ir jānodrošina kvalitatīvi, cenas ziņā pieejami un piekļūstami aprūpes pakalpojumi visā ES un jāuzlabo gan aprūpes saņēmēju, gan viņus aprūpējošo personu situācija neatkarīgi no tā, vai viņi to dara profesionālā vai neoficiālā kārtā. Tādēļ es turpināšu un vēl vairāk pastiprināšu darbu, kas vajadzīgs, lai īstenotu Eiropas Aprūpes stratēģiju un jo īpaši abus Padomes ieteikumus par pirmsskolas izglītību un aprūpi un par ilgtermiņa aprūpi.